

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3061/2019
28.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Јорданов, адвокат из ..., против туженог КЈП „Извор“ из Петровца на Млави, чији је пуномоћник Иван Дунић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4283/18 од 24.04.2019. године, на седници одржаној 28.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4283/18 од 24.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4283/18 од 24.04.2019. године, ставом првим изреке, укунута је пресуда Основног суда у Петровцу на Млави П1 21/17 од 02.10.2018. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је решењем о отказу уговора о раду број ... од ...2016. године и закључком о исправци тог решења број ... од ...2016. године туженог као послодавца, тужили као запосленој незаконито престао радни однос, те су наведено решење о отказу уговора о раду и закључак о исправци тог решења поништени као незаконити. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили због незаконитог престанка радног односа по основу накнаде штете на име неисплаћених зарада за период од незаконитог престанка радног односа од јула 2016. године до јула 2017. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име тужиле, због незаконитог престанка радног односа по основу накнаде штете на име неисплаћених доприноса код надлежних фондова за ПИО, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености, за период од незаконитог престанка радног односа од јула 2016. године до јула 2017. године закључно, уплати појединачне месечне износе на терет тужиле и на терет туженог, све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове поступка у износу од 330.700,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14) и нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. истог закона, у поступку пред другостепеним судом, због којих се ревизија може изјавити. Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, јер је другостепени суд имао у виду све околности конкретног случаја и чињенично стање које је утврђено у поступку пред првостепеним судом и на расправи пред другостепеним судом, а за своју одлуку дао образложене и јасне разлоге због чега је неосновано указивање на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не представља битну повреду због којих се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је засновала радни однос код туженог на одређено време по уговору о раду број ... од ...2015. године за период од 01.08.2015. године до 31.01.2016. године ради обављања послова Након овога тужила је са туженим закључила још два уговора о раду од 29.01.2016. године и 31.03.2016. године којима је заснивала нови радни однос код туженог на одређено време на истим пословима, према последњем за период 01.04.2016. године до 31.12.2016. године, да би Анексом 1 последњег уговора од 16.05.2016. године тужили било продужено трајање радног односа на одређено време код туженог до 31.07.2017. године. Тужени је решењем број ... од ...2016. године тужили отказао основни уговор о раду од 31.03.2016. године са каснијим изменама и то са датумом 07.07.2017. године. У образложењу оспореног решења наведено је да је на основу технолошких, економских и организационих промена код туженог престала потреба за радом тужиле због смањења обима посла и промена организације рада. Закључком од 08.07.2016. године исправио је постојећу грешку у погледу датума престанка радног односа у диспозитиву оспореног решења од 05.07.2016. године, и наведено да тужили радни однос престаје 07.07.2016. године. Правилником о систематизацији послова који је донет 04.07.2016. године, систематизована су радна места код туженог за четири радне јединице којим Правилником ни у једној радној јединици нису систематизовани послови Чланом 24. овог правилника предвиђено је да исти ступа на снагу даном доношења. Тужени се у оспореном решењу није позивао на одредбе Правилника и није приложио доказе да ли је Правилник ступио на правну снагу, односно да ли је објављен. Тужила је по налогу послодавца обављала и друге послове код туженог који нису садржани у опису послова за које је закључила уговор о раду и била једини извршилац на пословима за које је закључила уговор о раду са туженим који је обављала до доношења оспореног решења. Након отказа тужили, послодавац је у радни однос примио 10 радника. С обзиром на укупан број запослених није био у обавези да донесе Програм решавања вишка запослених јер је радни однос престао тужили и још једном запосленом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су утврдили да је тужбени захтев основан и да је тужили незаконито престао радни

однос, с тим што је другостепени суд укинуо првостепену пресуду и одлучио о тужбеном захтеву, не из разлога које је нашао првостепени суд, већ због незаконитог спроведеног поступка утврђивања вишка запослених и доношења решења о отказу уговора о раду тужили по том основу.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05....75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Одредбом члана 185. став 1. Закона о раду прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

Према становишту Врховног касационог суда, неосновано се у ревизији туженог указује на погрешну примену материјалног права.

У конкретном случају, тужени се у решењу о отказу уговора тужили, осим што је цитирао законску одредбу, није позвао на одредбе Правилника о систематизацији послова који је донет 04.07.2016. године, непосредно пред отказ тужили, већ је у току поступка тврдио да је Правилник основ за доношење решења о отказу. При томе није пружио доказе да је исти објавио како би ступио на правну снагу даном доношења у смислу одредбе 24. Правилника и како би запослени били упознати са садржином истог, а дужност објављивања Правилника о организацији и систематизацији послова, као општег акта, прописана је и одредбом члана 196. став 1. Устава Републике Србије, по којем се општи акти објављују пре ступања на снагу, а у смислу става 4. истог члана, ступају на снагу најраније осам дана од дана објављивања, а раније само ако за то постоје оправдани разлози утврђени приликом њиховог доношења. Послодавац може да уведе технолошке, економске и организационе промене. Ако њихова примена буде захтевала смањење или укидање одређених послова, мора доћи и до престанка радног односа запослених који су их обављали. Овај отказни разлог то и омогућује али уз одређене услове. Тачно је да суд нема овлашћења да испитује да ли је новодонети Правилник о организацији и систематизацији послова туженог исправан или не, законит или не, сврсисходан или не, јер у том погледу суд нема ингеренције, међутим одлука о отказу уговора о раду је конститутивни акт и оцена законитости тог акта је неизбежна јер је прописана законом, уколико запослени покрене спор пред надлежним судом. Због наведеног, супротно ревизијским наводима, другостепени суд није ценио ни вршио оцену економске политике туженог послодавца и разлоге за учињено, већ само законитост спроведеног поступка утврђивања вишка запослених и доношења решења по том основу. Уколико послодавац не објави Правилник о систематизацији, нејасно је како може ступити на снагу и обавезивати било ког запосленог уколико нису упознати са садржином истог из чега произилази да тужени није у потпуности спровео прописану процедуру због чега противправно поступање туженог у поступку доношења решења о отказу уговора о раду тужиле као вишку запослених, чији послови су укинати, води оцени о незаконитости спорног решења о отказу од 05.07.2016. године.

Како је усвојен тужбени захтев тужиле за поништај решења о отказу уговора о раду то је правилна и одлука о накнади штете тужили због незаконитог престанка радног односа у виду исплате неисплаћених зарада и припадајућих доприноса.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић